

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ЛІТЕРАТУРНА КРИТИКА В УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОМУ КОНТЕКСТІ

підготовки магістра

Луцьк – 2023

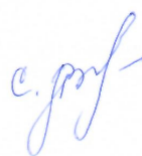
Силабус вибіркового освітнього компонента «Літературна критика в українсько-польському контексті» підготовки магістра

Розробники: Сухарева Світлана Володимирівна, доктор філологічних наук, доцент, професор і завідувач кафедри полоністики і перекладу,

Криштоф Надія Григорівна, асистент кафедри полоністики і перекладу

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Світлана СУХАРЄВА

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри полоністики і перекладу

протокол № 2 від 15 вересня 2023 року.

Завідувач кафедри:

проф. Світлана СУХАРЄВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	галузь знань 03 Гуманітарні науки спеціальність 035 Філологія підготовки <i>магістра</i>	вибірковий
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання 2023–2024. Курс 2
		Семестр 3
		Лекції 4 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські) 6 год.
		Самостійна робота 96 год.
		Консультації 14 год.
	Форма контролю: 3 семестр – залік	
Мови навчання	Польська, українська	

II. Інформація про викладачів

Прізвище, ім'я та по батькові: **Сухарева Світлана Володимирівна**

Науковий ступінь: **доктор філологічних наук**

Вчене звання: **доцент**

Посада: **професор і завідувач кафедри полоністики і перекладу**

Контактна інформація: **+38097 761 40 53,**

Sukhareva.Svitlana@vnu.edu.ua

Прізвище, ім'я та по батькові: **Криштоф Надія Григорівна**

Науковий ступінь: -

Вчене звання: -

Посада: **асистент кафедри полоністики і перекладу**

Контактна інформація: **+380984651579,**

Kryshtof.Nadiia@vnu.edu.ua

Дні занять: **<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>**

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація ОК

Силабус вибіркового освітнього компонента «Літературна критика в українсько-польському контексті» складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності «035 Філологія».

Предметом ОК є літературно-критичні статті, присвячені проблематиці українсько-польського пограниччя як у польському, так і в українському контекстах розвитку літератури, культури, історії обох держав. Також здобувачі освіти можуть розвинути навички написання критичних публікацій – рецензій, анотацій, есе, коментарів тощо

Реалізація зазначених завдань здійснюється на основі тісних міжпредметних зв'язків з фаховими нормативними ОК, а саме: «Польська мова», «Техніка перекладу», «Сучасний літературний процес».

Силабус вибіркового освітнього компонента складається із двох змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Літературно-критичні напрацювання, присвячені українсько-польському пограниччю.

Змістовий модуль 2. Літературно-критичні праці та особливості їх створення українською та польською мовами.

2. Пререквізити/Постреквізити

Курс літературної критики в українсько-польському контексті опирається на знання здобувачів освіти, попередньо засвоєних під час курсу з польської літератури та практичних заняттях з польської/англійської мов. Літературна критика формує наукові навички інтерпретації загальних і професійних освітніх компонентів.

Програма курсу передбачає продовження вивчення літературно-критичних опрацювань у межах ОК «Техніка перекладу», «Перекладацька практика», застосування здобутих знань під час написання, оформлення і захисту кваліфікаційної роботи.

3. Мета і завдання вибіркового освітнього компонента

Вибірковий освітній компонент має на меті сформувати навички опрацювання критичних матеріалів і розвиває самостійне критичне мислення здобувача освіти. Водночас він доповнює блок загальних і професійних компонентів, межі яких він має на меті розширити.

Завдання ОК «Літературна критика в українсько-польському контексті» передбачає:

- ознайомлення з основними віхами розвитку літературної критики у Польщі та в Україні;
- здобуття знань про польську літературну критику в історичному та новітньому розрізі;
- формування вмінь та навичок аналізу літературно-критичних надбань польської та української науки, оформлення бібліографічних джерел відповідно до польських і українських вимог;
- засвоєння методики створення літературно-критичних публікацій.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

- Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- Здатність застосовувати на практиці здобуті філологічні знання та перекладацькі уміння в умовах різних видів академічної мобільності.

Програмні результати навчання:

- Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
- Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
- Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
- Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
- Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
- Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
- Дотримуватися правил академічної доброчесності.

- Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.
- Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в галузі мовознавства та культурознавства.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Літературно-критичні напрацювання, присвячені українсько-польському пограниччю						
Тема 1. Особливості літературної критики, історія її виникнення і розвитку на тлі історично-літературних процесів	11	1		8	2	ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 2. Основні літературні критики в польському письменстві	11	1		8	2	ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 3. Основні літературні критики в українському письменстві	9			8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 4. Літературно-критичні статті на українську тематику в Польщі	9			8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 5. Літературно-критичні статті на польську тематику в Україні	9			8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 6. Українська та польська літературна критика, присвячена українсько-польському пограниччю	10		1	8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Підсумковий тест	1		1			Т/10
Разом за модулем 1	60	2	2	48	8	50
Змістовий модуль 2. Літературно-критичні праці та особливості їх створення українською та польською мовами						
Тема 7. Види літературно-критичних публікацій	10	1		8	1	ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 8. Особливості критичного коментаря	10	1		8	1	ТР/2 ІРС/2 РМГ/2
Тема 9. Особливості літературно-критичної рецензії	10		1	8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2

Тема 10. Особливості української та польської анотацій	10		1	8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 11. Особливості літературно-критичної статті	10		1	8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Тема 12. Особливості монографічних видань одноосібного та олективного характеру	9			8	1	ТР/3 ІРС/2 РМГ/2
Контрольне творче завдання	1		1			ПКР/10
Разом за модулем 2	60	2	4	48	6	50
Всього годин / Балів	120	4	6	96	14	100

*Форма контролю: Т – тести, ТР – тренінг, ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, ПКР – підсумкова контрольна робота, ДС – дискусія, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача освіти у 3 семестрі включає:

- підготовку до практичних занять: виконання усних і письмових завдань, опрацювання основного й додаткового лексичного та граматичного матеріалу;
- систематизацію вивченого матеріалу для написання кваліфікаційних робіт, підсумкових тестів, аналітичних записок, есе, рецензій та інших творчих завдань;
- створення презентацій та постерів наукового характеру польською та українською мовами;
- окрім названих аспектів, здобувач освіти ознайомлюється з такими темами у межах відповідних змістових модулів:

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Літературна критика на тему українського та польського Середньовіччя	4
2.	Літературна критика на тему українського та польського бароко	6
3.	Літературна критика на тему української та польської епохи Відродження	6
4.	Літературна критика на тему українського та польського романтизму	8
5.	Літературна критика на тему українського та польського позитивізму	8
6.	Літературна критика на тему українського та польського модернізму	8
7.	Літературна критика на тему українського та польського Міжвоєнного двадцятиліття	8
8.	Літературна критика на тему українського та польського періоду Другої світової війни	8

9.	Літературна критика на тему українського та польського письменства II половини XX століття	8
10.	Літературна критика на тему українського та польського письменства початку XXI ст.	8
11.	Новітня українська та польська літературна критика	8
12.	Українська та польська проблематика в літературно-критичних публікаціях	8
13.	Особливості українсько-польського літературно-критичного пограниччя	8
	Разом	96

IV. Політика оцінювання

Освітній процес та контроль його результатів здійснюється згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Відповідно до пункту 4.5. цього положення, згідно з рішенням кафедри полоністики і перекладу здобувачам освіти, котрі під час вивчення освітнього компонента «Літературна критика в українсько-польському контексті» брали участь й досягли значних результатів у конференціях, олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, підготовці наукових публікацій з перекладознавства чи полоністики, можуть присуджуватися додаткові (бонусні) 5 балів, які зараховуються як результати поточного контролю. Оскільки формою контролю є залік, загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Бонусні бали можна отримати за такі види робіт:

- 1) Публікація з польської мови, методики викладання польської мови, перекладознавства, польської літератури у фахових вітчизняних чи зарубіжних виданнях або у виданнях, що зареєстровані у міжнародних наукометричних базах даних (окрім Google Академії) (3 бали за 1 одиницю);
- 2) Публікація з польської мови, методики викладання польської мови, перекладознавства, польської літератури у нефахових виданнях (1 бал за 3 одиниці);
- 3) Призове місце у всеукраїнських чи міжнародних наукових конкурсах, олімпіадах з польської мови, методики викладання польської мови, перекладознавства, польської літератури (1 бал за 1 одиницю);
- 4) Участь у всеукраїнських чи міжнародних конференціях, школах і тренінгах, присвячених перекладу, польській мові та літературі, призові місця у місцевих чи регіональних наукових конкурсах з польської мови, методики викладання польської мови, перекладознавства, польської літератури (1 бал за кожні три одиниці).

Здобувач освіти лише раз може скористатися з того чи іншого документа (сертифікат учасника, грамота, копія публікації і под.), котрий підтверджує право отримати бонусний бал.

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять – обов’язковий компонент оцінювання. За об’єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-форматі за погодженням із викладачем.

У процесі оцінювання визнаються результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають ВК «Літературна критика в українсько-польському контексті» як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів подані подані у [Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

Організація ВК «Літературна критика в українсько-польському контексті» дозволяє впровадження в освітній процес елементів дуальної освіти згідно з [Положенням про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти](#).

Зараховуються бали/кредити, які здобувач освіти отримав у процесі реалізації академічної мобільності, згідно з [Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності здійснюється згідно з [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються в онлайн-форматі чи в письмовій формі. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин. Студент допускається до перескладання іспиту чи заліку за умов скликання екзаменаційної комісії.

V. Підсумковий контроль

Формою контролю є залік.

Залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені програмою навчальної дисципліни та отримав не менше 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт. Загальна сума балів за курс – 100. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література

Основна література:

1. Sukhariyeva S. Peculiarities of national identification in works of “Ukrainian school” representatives of Polish literature. *Волинь філологічна: текст і контекст* / упоряд. Н. Г. Колошук, Т. П. Левчук. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. Вип. 27 : Полоністичні студії. 226 с. С. 162–170 (0,4 др. арк.).
2. Сухарева, С. Атрибути національної самобутності в поезії Лесі Українки та її польськомовних перекладах: як словом висвітлити душу. *Волинь філологічна: текст і контекст*. 2022. № 33. С. 47–57.
3. Sukhareva S. «If You Knew How Important the Word Is»: the Latest Trends in the Biblical Hermeneutics Study in the Ukrainian Polish-language Prose of the Baroque Period. *Bibliotekarz Podlaski: Ogólnopolskie Naukowe Pismo Bibliotekoznawcze i Bibliologiczne*. 2020. Nr 2 (XLVII). S. 343–356 (0,6 др. арк.) <https://doi.org/10.31812/wll.4736>
4. Сухарева С., Криштоф Н. Специфіка розвитку польської та української суспільної лексики в 2014-2022 рр. в контексті конкурсу «Слово Року». *Polsko-ukraińskie spotkania językowe: [monografia zbiorowa]*. Toruń: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2022. С. 65–76.

Додаткова література:

5. Сухарева С. Вагоме слово про Лободовського. Рецензія на монографію: Греля-Кравченко С. Юзеф Лободовський – митець, мислитель, бунтар та українофіл. Життя і творчість. Луцьк: «Синя папка», 2019. 248 с. [рецензія]. *Україна та Польща: минуле, сьогодні, перспективи*. Т. 10. Луцьк : «Вежа-Друк», 2020. С. 86–87.
6. Сухарева С. Польськомовна перекладна проза барокового періоду. *Мовні універсалії у міжкультурній комунікації: матеріали VIII Міжнародного науково-практичного семінару* (Луцьк, 23 березня 2018 р.). Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 208 с. С. 168–172.
7. Сухарева С. История Польши в нарративном дискурсе Юзефа-Игнация Крашевского. *Україна та Польща: минуле, сьогодні, перспективи*. Том 9. Луцьк : «Вежа-Друк», 2019. 103 с. С. 18–26.
8. Сухарева С. «O gycerstwie spod kresowych stanic»: recenzja książki «Organizacja harcerek na służbie w II Rzeczypospolitej». *Україна та Польща: минуле, сьогодні, перспективи*. Т. 5. Луцьк : «Вежа-Друк», 2016. С. 75–76.
9. Сухарева С. «У кігтях двоглового орла»: спогади Тадеуша Станєвського [рецензія]. *Україна та Польща: минуле, сьогодні, перспективи*. Т. 6. Луцьк : «Вежа-Друк», 2017. С. 86–87.
10. Сухарева С., Мельничук Ю. Польська політична поезія в період воєнного стану: фольклорні мотиви. *Україна та Польща: минуле, сьогодні, перспективи*. Том 8. Луцьк : «Вежа-Друк», 2018. 73 с. С. 46–50.
11. Сухарева С., Нікітчук Н. До питання розвитку ідеї сарматизму в польській культурі та літературі [тези]. *Мовні універсалії у міжкультурній комунікації: матеріали IX*

Міжнародного науково-практичного семінару (Луцьк, 15 березня 2019 р.). Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 292 с. С. 83–86.